

Jobb várni, mint megijedni?

VISSZHANG - L. évfolyam 22. szám, 2006. június 2.

Nagyon örültem, hogy a lap teret ad olyan hozzászólásoknak a négy neves szakember cikkéhez (Bokros-Bauer-Csillag-Mihályi: *Utolsó esély*, *ÉS*, 2006/17.), akik kritikai élel közelítenek az abban kifejtettekhez. Ékes Ildikó ezt teszi (*Valóban ez az utolsó esély?*, *ÉS*, 2006/21.) megfontolandó gondolataival. Ezzel együtt valahogy hiányérzetem volt cikkét olvasva. Felvetései elgondolkoztatók, igazán megfontolandó problémákra világít rá. Akkor meg mitől a hiányérzet? Talán attól, hogy valójában nem javasol, csak kétkedik. Pedig egyéb írásaiból tudjuk, hogy milyen jól látja a gazdaság, benne szűkebben a költségvetés gondjait. Most sorra rávilágít a szerzők felvetéseinek - szerinte - hiányos voltára, javaslaikak sebezhetőségére, de nem él ellenjavallattal. Cikkének címe is azt sugallja, hogy nem kell kapkodni, van még esély. Nem hinném, és aki olvasta Ékes Ildikó más elemzéseit, az sem ezt szűrhetette le azokból. Nem hiszem, hogy komolyan gondolja, hogy az árak, ezen keresztül a fogyasztás támogatásának fenntartása gazdaságilag, de akár erkölcsileg támogatható volna. A négy szerző írásában is kiáll a rászorultak támogatása mellett. Ennek nem lehet versenytársa bármilyen fogyasztási cikk, így az energia árának a bekerülési költség alatt tartása. Ez nem pusztán a többlet fogyasztók támogatása lenne - függetlenül anyagi helyzetüktől -, de egy torz, pazarló felhasználás fenntartásával, sőt bővítésével lenne egyenlő. Arról nem is beszélve, hogy azokkal a legszegényebbekkel meg mi lesz, akik a vezetékes gázrendszerbe be sem tudnak kapcsolódni. Nem hinném, hogy az írásában felvetett egykeresős család támogatásának helyes útja gázfogyasztásuk áreltérítésen keresztüli megsegítése lenne. Az oktatásról és az egészségügyről kijelenti, hogy az tipikusan sehol se a versenyszféra része, tehát eleve felségsértés arra gondolni: a verseny valamilyen fokú bevezetése javítaná hatékonyságukat. Persze nem lehet ezt a két szférát egységesen és egésként kezelni. Más a köz- és más a felsőoktatás. Megint más az egészségügyi alapellátás és a legújabb gyógymódok elterjesztése. Azt is tudjuk - Ékes Ildikó is -, hogy súlyos finanszírozási, hatékonysági és egyéb gondok gyötrik ezt a két ágazatot és rajta keresztül a magyar költségvetést és gazdaságot. Vagyis nem várhatunk!

Nem tudom elfogadni, hogy ebben a két ágazatban, ahol valóságos kereslet és kínálat van, miért kell a versenyt eleve kizárni. Miért üdvözítő továbbra is egy olyan költségvetési gazdálkodási rendszerben gondolkodni, ahol sok minden van, csak gazdálkodás nincs. Sőt! A jelenlegi ártámogatós, "ingyenes" szisztémánk éppen korlátlanra teszi a keresletet egy olyan piacon, ahol fejlettségünknek megfelelően igencsak korlátos a kínálat. Rengeteg a tabu és a belénk rögzült tévhit ezeknél az ágazatoknál. Ki merne vitatkozni azzal, hogy az egészségünk nem áru? Csak éppen nem telik minden beteg legkorszerűbb gyógyszerekkel és eszközparkkal történő meggyógyítására. Ki merné felvetni, hogy a diploma pénz kérdése? De ugye senki nem gondolja, hogy a mi ingyenes oktatási rendszerünkben természetes lenne egy állami gondozott doktori képzése. Álszentek vagyunk!

Félre ne értsenek, nem Ékes Ildikó. Éppen az ő írásai, kutatásai hívták fel minderre az én figyelmemet is. Ezért nem értem teljesen a mostani cikkét.